

Sygn. akt I AGa 182/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 października 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Sławomir Jamróg
Sędziowie:	SSA Józef Wąsik (spr.) SSA Grzegorz Krężolek
Protokolant:	sekr. sądowy Marta Matys

po rozpoznaniu w dniu 11 października 2018 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa R. D.

przeciwko (...) S.A. w W.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w (...)

z dnia 19 września 2017 r. sygn. akt VII GC 90/16

oddala apelację.

SSA Grzegorz Krężolek SSA Sławomir Jamróg SSA Józef Wąsik

Sygn. akt I A Ga 182/18

UZASADNIENIE

Powód R. D. domagał się zasądzenia od pozwanego (...) S.A. w W. kwoty 98.886,77 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 19.07.2013 r. do dnia zapłaty oraz ustawowych odsetek od kwoty 116.376,06 zł od dnia 19.07.2013 r. do dnia 10.09.2015 r.

W uzasadnieniu powyższego żądania powód wskazał, że w dniu 18.06.2013 r. na skutek intensywnych opadów gradu uszkodzeniu uległy należące do niego budynki znajdujące się na terenie Zakładu (...). W okresie od 27.09.2012 r. do 26.09.2013 r. powód posiadał ubezpieczenie u pozwanego na podstawie polisy zawartej w dniu 26.09.2013 r. Szkoda polegająca na zniszczeniu pokryć dachów budynków i uszkodzeniu pojazdów klientów niezwłocznie została zgłoszona ubezpieczycielowi. Decyzją z dnia 18.07.2013 r. pozwany przyznał odszkodowanie w kwocie 33.073,37 zł. W związku

z zaniżeniem odszkodowana powód zlecił biegłemu sporządzenie kosztorysu, który wartość szkody ustalił na kwotę 248.336,20 zł przy wartości nieruchomości 1.790.641 zł. Na skutek odwołania powoda z dnia 12.03.2015 r. pozwany wypłacił dalszą kwotę 116.376,06 zł.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa. Podniósł, że łącząca strony umowa obejmowała ubezpieczenie mienia od ognia i innych żywiołów, ubezpieczenie szyb i innych przedmiotów od stłuczenia oraz ubezpieczenie OC w zakresie podstawowym, z włączoną klauzulą naprawy pojazdów. Integralną częścią umowy były ogólne warunki kompleksowego ubezpieczenia (...)Doradca ustalone uchwałą zarządu (...) S.A. z dnia 10.02.2011 r. ze zmianami z dnia 22.12.2011 r. W dniu 18.07.2013r. pozwany wypłacił powodowi odszkodowanie w kwocie 32.873,37 zł, po odjęciu od kwoty 33.073,37 zł przewidzianej w umowie franszyzy redukcyjnej. Powód nie kwestionował wysokości przyznanego mu odszkodowania i dopiero pismem z 16.03.2015 r. złożył odwołanie, załączając kosztorys naprawy uszkodzonego mienia na kwotę 248.336,20 zł. Pozwany w dniu 9.09.2015r. na podstawie opinii niezależnych rzeczoznawców wypłacił powodowi tytułem dodatkowego odszkodowania kwotę 116.376 zł. Rzeczoznawcy potwierdzili powiększenie zakresu uszkodzeń, a ponadto stwierdzili, że powód nie dokonał naprawy dachu budynku a wymienił jedynie w niezbędnym zakresie uszkodzone orynnowanie i świetliki. Pozwany zaprzeczył aby pozostawał w zwłoce w zapłacie odszkodowania od dnia 19.07.2013 r., w sytuacji w której powód przedstawił kosztorys naprawy dopiero w dniu 16.03.2015 r. Tymczasem zgodnie z § 46 ust. 1 pkt 1 lit. a OWU wysokość szkody ustalana jest przy ubezpieczeniu w wartości odtworzeniowej lub księgowej brutto dla budynków, budowli lub lokali, według kosztów odbudowy lub remontu potwierdzonych kosztorysem przedłożonym przez ubezpieczonego lub ubezpieczającego.

Wyrokiem z dnia 19 września 2017r Sąd Okręgowy w (...)

1/ zasądził od (...) S.A. w W. na rzecz R. D. kwotę 49.505,71 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 31.03.2015 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 4.035 zł tytułem kosztów procesu;

2/ oddalił powództwo w pozostałej części.

Sąd ustalił co następuje:

Strony łączyła zawarta w dniu 26.09.2012 r. umowa kompleksowego ubezpieczenia(...)z okresem ochrony trwającym od 27.09.2012 r. do 26.09.2013 r., potwierdzona polisą (...)Nr (...). Przedmiotem ubezpieczenia było ubezpieczenie mienia od ognia i innych żywiołów, szyb i innych przedmiotów od stłuczenia, odpowiedzialność cywilna w zakresie podstawowym, klauzula OC zakładu naprawy pojazdów. Dowód: polisa, wniosek (k. 153-155)

Do przedmiotowej umowy zastosowanie miały Ogólne warunki kompleksowego ubezpieczenia (...) Doradca, ustalone uchwałą nr (...)zarządu (...) S.A. z dnia 10.02.2011 r. ze zmianami ustalonymi uchwałą nr (...)z dnia 22.12.2011 r. Zgodnie z § 46 ust. 1 pkt 1 lit. a OWU wysokość szkody ustalana była przy ubezpieczeniu w wartości odtworzeniowej lub księgowej brutto dla budynków, budowli i lokali - według kosztów odbudowy lub remontu potwierdzonych kosztorysem przedłożonym przez ubezpieczającego lub ubezpieczonego, określonych zgodnie z zasadami kalkulacji i ustalania cen robót budowlanych stosowanych w budownictwie - przy uwzględnieniu dotychczasowych wymiarów, konstrukcji, materiałów i wyposażenia budynków.

Dowód: ogólne warunki ubezpieczenia (k. 130-147)

Powód zgłosił pozwanemu ubezpieczycielowi powstałą w dniu 18.06.2013 r. szkodę polegającą na uszkodzeniu budynku warsztatu w następstwie gradobicia. Dowód: zgłoszenie szkody (k. 148)

W toku likwidacji szkody pozwany sporządził kosztorys na kwotę 33.073,37 zł. Dowód: kosztorys (k. 156-159)

Bezspornym jest, że w dniu 18.07.2013 r. pozwany wypłacił powodowi tytułem odszkodowania kwotę 32.873,37 zł po potrąceniu franszyzy redukcyjnej w kwocie 200 zł. Na zlecenie powoda T. J. w dniu w dniu 27.02.2015 r. sporządził kosztorys remontu dachu po gradobiciu na kwotę 248.336,20 zł netto.

Dowód: kosztorys (k. 86-100)

W dniu 12.03.2015 r. powód złożył odwołanie od decyzji z dnia 18.07.2013 r. przyznającej mu odszkodowanie w kwocie 33.073,37 zł. Do odwołania powód załączył kosztorys remontu dachu budynku po gradobiciu.

Dowód: odwołanie (k. 105-107)

Pismo to wpłynęło do ubezpieczyciela w dniu 16.03.2015 r.

Dowód: odwołanie (k. 188-189)

Niezależna firma (...) Sp. z o.o. Sp. k. w W. na zlecenie pozwanego dokonała w sierpniu 2015 r. weryfikacji szkody i w sporządzonej kalkulacji naprawy szkodę wyceniła na kwotę 149.449,43 zł.

Dowód: weryfikacja z kosztorysem (k. 228-237)

Decyzją z dnia 9.09.2015 r. pozwany przyznał powodowi dodatkowe odszkodowanie w kwocie 116.376,06 zł. Kwota ta została powodowi wypłacona w dniu 10.09.2015 r.

Dowód: decyzja, dowód zapłaty (k. 305, 103)

Na okoliczność zakresu i wysokości szkody wyrządzonej w mieniu powoda na skutek zdarzenia z dnia 18.06.2013 r. oraz kosztów jej naprawienia, Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego. Koszt naprawienia szkody biegły wyliczył na kwotę 198.955,14 zł netto.

Cenę jednostkową płyt warstwowych dachowychE. (...)biegły ustalił w oparciu o ofertę producenta tych płyt z 8.03.2017 r. wynoszącą 64,67 zł/m⁽²⁾ wraz z foliowaniem. Cena ta nie różniła się więcej niż o 1 % od cen z daty powstania szkody. Nadto producent ten wcześniej dostarczał takie same płyty dachowe na obiekt powoda. Również ceny płyt poliwęglanowych przykrycia świetlików nad halą warsztatową, klatką schodową i stacją kontroli pojazdów oraz cena szklenia strukturalnego nad wejściem głównym zostały ustalone na podstawie ofert dostawców tych materiałów i wykonawców tych prac.

Płyta warstwowa składająca się na blach z rdzeniem ze styropianu jest odpadem nieużytkowym co oznacza, że nie można być zbyta jako złom.

Dowód: opinia biegłego (k. 434-462, 526)

Sąd poczynił następujące rozważania prawne:

Pozwany nie kwestionował co do zasady swojej odpowiedzialności za poniesioną przez powoda w dniu 18.06.2013 r. szkodę, wynikającą z zawartej przez strony w dniu 26.09.2012 r. umowy kompleksowego ubezpieczenia(...). Strony różniły się jedynie co do wysokości tej szkody i wysokości odszkodowania. Zgodnie z § 46 ust. 1 pkt 1 lit. a OWU, wysokość szkody w przypadku budynków, budowli, miała być ustalana według kosztów odbudowy lub remontu potwierdzonych kosztorysem przedłożonym przez ubezpieczającego, określonych zgodnie z zasadami kalkulacji i ustalenia cen robót budowlanych stosowanych w budownictwie. Decyzją z dnia 18.07.2013 r. pozwany przyznał powodowi odszkodowanie w kwocie 33.073,37 zł, a po pomniejszeniu jej o franszyzę redukcyjną wypłacił powodowi kwotę 32.873,37 zł. Koszty naprawy pozwany ustalił na podstawie sporządzonego przez siebie kosztorysu. Kosztorys naprawy do przedłożenia którego powód był zobowiązany, w świetle przytoczonego wyżej postanowienia OWU, powód przedłożył pozwanemu dopiero w dniu 16.03.2015 r. wraz z odwołaniem od decyzji z dnia 18.07.2013 r. o przyznaniu odszkodowania. W kosztorysie tym jego autor T. J. koszt remontu dachu wycenił na kwotę 248.336,20 zł. Po weryfikacji tego kosztorysu przez rzeczoznawcę powołanego przez pozwanego, ubezpieczyciel ustalił odszkodowanie na kwotę 149.449,43 zł netto i oprócz kwoty 32.873,37 zł wypłacił powodowi w dniu 10.09.2015 r. odszkodowanie w kwocie 116.376,06 zł.

Ustalając wysokość poniesionej przez powoda szkody, będącej następstwem zdarzenia z dnia 18.06.2013 r. Sąd oparł się na opinii biegłego sądowego S. Ż.. Uznał ją za wiarygodną, fachową i kompleksową, odpowiadająca na sformułowaną tezę dowodową, nie zawierająca niejasności bądź sprzeczności logicznych. Wysokość poniesionej przez powoda szkody stanowi kwotę 198.955,14 zł netto, z uwagi na fakt że powód jest uprawniony do odliczenia podatku VAT. Odnosząc się do zarzutu powoda, że w sprawie zawisłej przed Sądem Rejonowym w K. o sygn. akt V GC 1409/16, pomiędzy tymi samymi stronami o zapłatę odsetek w wypłacie niespornej części odszkodowania, biegła sądowa M. K. sporządziła kosztorys z którego wynika, że powód poniósł koszty naprawy w kwocie 222.110,56 zł, biegły wyjaśnił, że różnica wynikała z różnych cen jednostkowych przyjętych przez biegłych za płytę warstwową P.. Biegła M. K. przyjęła cenę 124,80 zł/m², zaś biegły S. Ż. cenę 64,67 zł netto/m² w oparciu o ofertę dostawcy tych płyt. Należy zwrócić uwagę, że kosztorysy sporządzone przez powoda i pozwanego w sposób zasadniczy różniły się co do ceny tego materiału, co podkreślał biegły. Taka sama uwaga zawarta jest w pisemnej opinii biegłej sporządzonej w sprawie V GC 1409/16 przedłożonej przez powoda. W kosztorysie powoda jest podana ogólna cena jednostkowa w kwocie 183,82 zł/m² obejmująca obudowę dachu płaskiego z płyt PW8, bez wyszczególnienia elementów składowych tej ceny, m.in. kosztów materiału. Z kolei w kosztorysie pozwanego podano tylko cenę płyty warstwowej na kwotę 56 zł/m². Z opinii biegłego S. Ż. wynika, że żadna z powyższych kwot nie znalazła potwierdzenia w ofertach dostawców płyt. Biegły cenę jednostkową płyt warstwowych dachowych z rdzeniem ze styropianu z obustronnym zabezpieczeniem z folii ustalił w oparciu o załączoną do opinii ofertę dostawcy (...) Sp. z o.o. z dnia 8.03.2017 r. Wyjaśnił, że ceny płyt z oferty i z daty szkody różnią się nie więcej niż o 1%, stąd uzasadnione było przyjęcie ceny z oferty. Sąd przyjął zatem za miarodajną, bo udokumentowaną, cenę jednostkową płyt dachowych zastosowaną przez biegłego S. Ż.. Powód nie wykazał, aby cena tego materiału była wyższa. Z kolei pozwany nie kwestionował cen zastosowanych przez biegłego w kosztorysie.

Za niezasadne Sąd uznał zarzuty pozwanego dotyczące uwzględnienia przez biegłego w kosztorysie pozostałości podlegających złomowaniu i kosztów wywozu złomu w kwocie 5.908,96 zł. Biegły wyjaśnił, że płyta warstwowa składająca się z blachy z rdzeniem ze styropianu jest odpadem nieużytkowym, w związku z czym nie można jej zbyć jako złom.

Sąd oddalił wniosek powoda zgłoszony na rozprawie w dniu 5.09.2017 r. o dopuszczenie dowodu z kolejnej opinii biegłego. Nie uzasadniała tego w ocenie Sądu, podnoszona przez powoda rozbieżność pomiędzy opinią T. J., sporządzona na zlecenie powoda, a opinią biegłego sądowego S. Ż.. Prywatna opinia sporządzona na zlecenie strony stanowi jedynie poparcie jej stanowiska, natomiast nie ma ona mocy dowodowej równej opinii biegłego powołanego przez sąd na podstawie art. 278 k.p.c. Ponadto nie było potrzeby dopuszczenia dowodu z kolejnej opinii, albowiem sporządzona w sprawie opinia była kompleksowa, należyście uzasadniona, nie zawierała sprzeczności bądź niejasności mogących podważyć jej wnioski.

Biorąc powyższe pod uwagę, powodowi za poniesioną szkodę należy się odszkodowanie w kwocie netto 198.955,14 zł. Uwzględniając już wypłacone przez ubezpieczyciela odszkodowanie powodowi należy się od pozwanego kwota 49.505,71 zł na podstawie art. 805 kc i art. 822 kc, w pozostałej części powództwo jako niezasadne podlegało oddaleniu.

O odsetkach za opóźnienie orzeczono na podstawie art. 481§1 i 2 kc. Sąd przyjął, że powodowi należą się odsetki od dnia 31.03.2015 r. Stosownie do § 46 ust. 1 pkt 1 lit. a OWU podstawą do ustalenia przez ubezpieczyciela wysokości szkody był kosztorys przedłożony przez ubezpieczonego. Taki kosztorys powód przedłożył pozwanemu dopiero w dniu 16.03.2015 r. przy odwołaniu od decyzji z dnia 18.07.2013 r. Zgodnie zatem z art. 817§2 kc pozwany winien był spełnić świadczenie w terminie 14 dni, czyli do dnia 30.03.2015 r.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 kpc. Powód wygrał spór w 50% a poniósł koszty procesu w kwocie 15.287 zł (opłata od pozwu - 4.945 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa - 17 zł, wynagrodzenie pełnomocnika procesowego - 7.200 zł, wydatki - 3.125 zł), zaś pozwany w kwocie 7.217 zł. W wyniku stosunkowego rozdzielenia kosztów procesu pozwany winien jest zwrócić powodowi tytułem kosztów procesu kwotę 4.035 zł (15.287x50% minus 7.217x50%). Wynagrodzenie pełnomocników procesowych zostało ustalone w oparciu o §2 pkt 6 rozporządzeń

Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U.2015.1800) i w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U.2015.1804).

Apelację od tego wyroku wniósł powód w zakresie oddalenia żądania co do odsetek ustawowych, zarzucając:

1/ naruszenie przepisów prawa procesowego:

- naruszenie przepisu art. 233 k.p.c. w zw. z przepisem art. 3 k.p.c, przepisem art. 6 Ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz.U. 1964 nr 16 poz. 93 ze zm. - dalej k.c.) i w zw. z przepisem art. 817 § 2 k.c. poprzez przeprowadzenie przez Sąd pierwszej instancji postępowania dowodowego w sposób niespełniający ram określonych przez zasady prawa procesowego i reguły logicznego rozumowania, zasady doświadczenia życiowego - a to poprzez dowolne uznanie w świetle zgromadzonego materiału dowodowego, iż wyjaśnienie w terminie wskazanym w przepisie art. 817 § 1 k.c. okoliczności koniecznych do ustalenia wysokości świadczenia okazało się niemożliwe, a przez to przyjęcie, że świadczenie powinno być spełnione w ciągu 14 dni od dnia przedłożenia przez powoda kosztorysu, co skutkowało ustaleniem błędnego początku terminu wymagalności odsetek za opóźnienie od dnia 31 marca 2015r.;

- naruszenie przepisów prawa materialnego;

- naruszenie przepisu art. 817 § 1 k.c. poprzez jego niezastosowanie, a przez to przyjęcie, iż pozwany nie był obowiązany do spełnienia świadczenia w terminie trzydziestu dni, licząc od daty zgłoszenia szkody;

- naruszenie przepisu art. 817 § 2 k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, a przez to przyjęcie, iż zaistniały okoliczności, których wyjaśnienie okazało się niemożliwe w terminie trzydziestu dni, licząc od daty otrzymania zgłoszenia szkody.

W oparciu o powyższe wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w punkcie pierwszym w zakresie odsetek, poprzez zasądzenie na rzecz powoda od pozwanej odsetek ustawowych od zasądzonej kwoty 49.505,71 zł od dnia 19 lipca 2013r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie na rzecz powoda od pozwanej kosztów postępowania odwoławczego.

Strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie na jej rzecz kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja powoda nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd I Instancji poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne oraz trafnie zastosował przepisy prawa materialnego oraz procesowego.

Ustalony przez Sąd Okręgowy stan faktyczny Sąd Apelacyjny przyjął za własny, gdyż wyprowadzony został z dowodów, których ocena odpowiada wskazaniom z art. 233 §1 kpc. W szczególności podkreślić trzeba, iż Sąd Okręgowy odniósł się do wszystkich dowodów przeprowadzonych w sprawie i wskazał którym daje wiarę.

Przedstawione na tej podstawie wnioski są też logicznie poprawne i odpowiadają aktualnym poglądom na sądowe stosowanie prawa. W przeprowadzonej ocenie dowodów Sąd Okręgowy nie dopuścił się dowolności, która uzasadniałaby ingerencję Sądu II instancji w czynności, które pozostają nadal domeną tegoż sądu choćby z uwagi na zasadę bezpośredniości.

Z tego też powodu stwierdzić należy, iż Sąd I instancji dokonał prawidłowej oceny stanu faktycznego. Zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. nie został w apelacji sprecyzowany ani co do konkretnych dowodów ani faktów.

Z dalszych zarzutów oraz z uzasadnienia apelacji wynika, że apelujący w istocie zarzuca naruszenie prawa materialnego, a to art. 817 § 1 i 2 k.c.

Z ustaleń Sądu I Instancji wynika, że powód dopiero do pisma z dnia 16 marca 2015 r. załączył kosztorys naprawy uszkodzonego mienia na kwotę 248 336, 20 zł i co istotne dopiero wówczas powód wskazał, na znacznie większy zakres uszkodzeń budynku niż ten, który został ustalony przez (...) w toku likwidacji szkody. Wszak wtedy dopiero powód wskazał, że pokrycie z blachy trapezowej i płyt warstwowych zaczęło korodować.

Wówczas ubezpieczyciel przystąpił do weryfikacji dotychczasowego stanowiska, powołał niezależnych rzeczoznawców, którzy potwierdzili powiększenie zakresu uszkodzeń. Zasadnie zatem Sąd I Instancji uznał, że w roku 2013 dopłata do przyznanego już odszkodowania nie była możliwa.

W świetle przedstawionego stanu faktycznego zarzuty naruszenia prawa materialnego należy uznać za chybione, gdyż nie uwzględniają one brzemienia mających w sprawie zastosowania Ogólnych Warunków Ubezpieczenia (dalej: OWU). Stosownie zaś do § 46 ust. 1 pkt 1 lit. a OWU podstawą do ustalenia przez ubezpieczyciela wysokości szkody był kosztorys przedłożony przez ubezpieczonego lub ubezpieczyciela. Powód nie wykazał aby strona pozwana dysponowała już w lipcu 2013r kosztorysem na ostateczną kwotę należną powodowi, a mimo to wypłaciła kwotę niższą. Skoro z wycen (kosztorysów) sporządzonych na zlecenie strony pozwanej wynikały kwoty znacznie odbiegające od zgłoszonych przez powoda, powinien on niezwłocznie przedstawić własną opinię i kosztorys. Uczynił to dopiero w dniu 16 marca 2015r., zatem zasadnie zasądzono odsetki od 31 marca 2015r.

W kontekście powyższych rozważań apelacja nie odniosła zamierzonego skutku, dlatego Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k. p. c. orzekł jak w sentencji.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono zgodnie z zasadą wyniku sporu na podstawie art. 98 k.p.c. przy przyjęciu (z korzyścią dla powoda) minimalnej stawki wynagrodzenia radcowskiego.

SSA Grzegorz Krężolek SSA Sławomir Jamróg SSA Józef Wąsik